

BÌNH LUẬN CHUNG SỐ 10

VAI TRÒ CỦA CÁC CƠ QUAN QUỐC GIA VỀ QUYỀN CON NGƯỜI TRONG VIỆC BẢO VỆ CÁC QUYỀN KINH TẾ, XÃ HỘI VÀ VĂN HÓA*

1. Khoản 1 Điều 2 Công ước quy định nghĩa vụ của các Quốc gia thành viên phải “thực thi tất cả các biện pháp thích hợp với quan điểm từng bước hiện thực hóa đầy đủ các quyền ghi nhận trong Công ước”. Uỷ ban lưu ý rằng công việc của các cơ quan quốc gia về thúc đẩy và bảo vệ quyền con người là thực thi các biện pháp như vậy thông qua những hành động cụ thể. Trong vài năm gần đây, số lượng các cơ quan này tăng nhanh và xu hướng đó được Đại hội đồng Liên Hợp Quốc cũng như Uỷ ban về quyền con người đặc biệt khuyến khích. Văn phòng Cao uỷ Liên Hợp Quốc về quyền con người đã xây dựng một chương trình lớn nhằm hỗ trợ và khuyến khích các quốc gia thiết lập các cơ quan như vậy.

2. Các cơ quan này rất đa dạng, bao gồm từ các Uỷ ban quốc gia về quyền con người cho đến các văn phòng Thanh tra Quốc hội (*Ombudsman*) và các tổ chức vận động thúc đẩy quyền con người... Trong nhiều trường hợp, cơ quan này do Chính phủ thành lập, có vị thế độc lập quan trọng với các cơ quan hành pháp và lập pháp, tập trung vào việc thúc đẩy và bảo vệ các tiêu chuẩn quốc tế về quyền con người mà đang được áp dụng ở quốc gia thông qua nhiều hoạt động khác nhau. Những cơ quan như vậy được thiết lập ở các quốc gia có nền văn hoá pháp lý cũng như tình hình kinh tế rất khác nhau.

3. Uỷ ban lưu ý rằng các cơ quan quốc gia có vai trò quyết định tiềm tàng trong việc thúc đẩy và đảm bảo tính chất gắn kết và phụ thuộc lẫn nhau của tất cả các quyền con người. Tiếc là vai trò đó vẫn chưa được gắn kết với các cơ quan này, hoặc đã nhưng bị các cơ quan này sao nhãng hoặc ít quan tâm. Vì vậy, cần thiết phải có sự quan tâm đầy đủ đến các quyền kinh tế, xã hội, văn hoá trong các hoạt động của các cơ quan này. Phân dưới đây liệt kê những hình thức hoạt động có liên quan đến các quyền kinh tế, xã hội, văn hóa mà có thể, và trong một số trường hợp đã được thực hiện bởi các cơ quan quốc gia:

(a) Thúc đẩy các chương trình giáo dục và thông tin để nâng cao nhận thức và hiểu biết về các quyền kinh tế, xã hội, văn hoá, cho tất cả dân chúng nói chung và cho từng nhóm cụ thể, chẳng hạn như các nhóm cung cấp dịch vụ công, nhóm làm việc trong bộ máy tư pháp, nhóm làm việc trong khu vực tư nhân và các nhóm lao động;

(b) Rà soát các quy định pháp luật hiện hành và các hoạt động hành chính cũng như các dự thảo và đề xuất luật để đảm bảo rằng chúng phù hợp với những yêu cầu đề ra trong Công ước quốc tế về các quyền kinh tế, xã hội, văn hoá;

* Phiên họp thứ 19 (năm 1998)

- (c) Cung cấp tư vấn kỹ thuật, hoặc thực hiện các cuộc khảo sát về các quyền kinh tế, xã hội, văn hoá, kể cả theo yêu cầu của các nhà chức trách và các cơ quan thích hợp khác;
- (d) Nhận diện những tồn tại ở cấp độ quốc gia trong việc thực hiện các nghĩa vụ theo Công ước mà có thể giải quyết;
- (e) Thực hiện các nghiên cứu và khảo sát để đánh giá mức độ bảo đảm các quyền kinh tế, xã hội, văn hoá cụ thể ở cấp độ quốc gia hay ở những khu vực hoặc tại những cộng đồng đặc biệt dễ bị tổn thương;
- (f) Giám sát sự tuân thủ các quyền cụ thể được Công ước quy định và cung cấp báo cáo có liên quan cho các nhà chức trách có thẩm quyền và cho xã hội dân sự; và
- (g) Xem xét các khiếu nại về sự vi phạm các quyền kinh tế, xã hội, văn hoá ở quốc gia.

4. Uỷ ban kêu gọi các Quốc gia thành viên đảm bảo rằng các cơ quan quốc gia về quyền con người sẽ được giao các chức năng cần thiết bao gồm các chức năng liên quan đến các quyền kinh tế, xã hội, văn hoá, và yêu cầu các Quốc gia thành viên cung cấp thông tin chi tiết về chức năng và hoạt động của các cơ quan này trong báo cáo quốc gia về thực hiện Công ước.